

□

Kaip suteikti savo vaikui pasitikėjimo savimi ir atskleisti jo kūrybiškumą? Kaip tvirtinti tarpusavio santykius? Į šiuos klausimus atsakymų ieško didžiuosiuose Lietuvos miestuose „Šeimų universitetą“ lankančios šeimos.

Donata Baniūnienė □

Tyrimų rezultatai □ liūdina

Ketvirtadalis vaikus auginančių lietuvių nesusikalba ir nesusitvarko su savo vaikais, penktadaliui pavyksta susitarti su vaiku tik jam ką nors pažadėjus. Tai rodo praėjusiais metais Lietuvoje atlikti tyrimai. Ketvirtadalis vaikus auginančių porų Lietuvoje nepalaiko artimesnių tarpusavio santykių, neieško laiko pabūti kartu. Daugiau nei pusė (52 proc.) išsako savo abejones tik reikalui esant, 36 proc. bent kartą per mėnesį stengiasi pabūti kartu. Minėtasis tyrimas taip pat atskleidė seniai žinomą tiesą, kad vyro ir moters vaidmuo šeimoje nelygiavertis: moterys linkusios prisiimti didesnę atsakomybę už šeimą.

Neregėtas susidomėjimas

Neįtikėtinai didžiulio tėvų susidomėjimo sulaukęs nacionalinis saviugdų projektas „Šeimų universitetas“ yra vienas iš konkrečių sprendimų, siūlančių išeitį šeimoms, regis atsidūrusioms pesimistiškoje situacijoje, kurią atskleidė tyrimai. „Suvienijus nevyriausybinių organizacijų ir verslo pajėgas, žmogiškąjį, vadybos ir finansinius kapitalus, galima pasiekti puikių rezultatų – Šeimų universitetas sėkmingas to pavyzdys. Kuo daugiau bus sąmoningų verslininkų, suvokiančių, kad verta investuoti į šeimos stiprinimą, tuo daugiau galėsime sulaukti tokių gražių iniciatyvų“, – sako „Šeimų universiteto“ atstovas Paulius Gebrauskas.

Siekama, kad „Šeimų universiteto“ programa apimtų 40 proc. visų Lietuvos šeimų, auginančių vaikus nuo 0 iki 16 metų (viso apie 100 tūkst. šeimų). Norintiems prisijungti tereikia iš anksto registruotis interneto svetainėje www.seimu.lt.

Keičiamės patys ir keičiame kitus

„Šeimų universiteto“ nauda neabejoja ir 3 vaikų mama Julija Neufeld. „Tai įdomus, turtingas socialinis projektas – šeimos bendrauja, o tai jau yra labai daug. Jeigu nori, klausi, esi išklausomas; daliniesi savo patirtimi – taip pat esi išklausomas. Čia vyrauja pasitikėjimas ir draugiškumas, kas palengvina saviugdą procesą. Būtent saviugdą – tai svarbiausias „Šeimų universiteto“ mokymų aspektas. Sąmoningas šeimų dalyvavimas kursuose, labai skatina mokytis: išanalizuoti save, priimti sprendimus ir įgyvendinti naujus dalykus savo šeimoje. Apie tai kalba ir pagrindiniai „Šeimų universiteto“ mokymo metodai. Taip keičiamės patys, keičiame kitus, keičiama mūsų aplinka. Ir žinoma, gerėja, pozityviaja linkme. O tai į naudą visai mūsų visuomenei“, – „Europos ritmu“ sako pašnekovė.

Tarptautinė patirtis

„Šeimos universiteto“ krikštamotė – tarptautinė šeimų vystymosi federacija IFFD (The International Federation For Family Development), gyvuojanti daugiau kaip 30 metų ir šiuo metu veikianti 58 šalyse penkiuose kontinentuose. Kaip buvo teigiama paskutiniajame Tarptautiniame Šeimų kongrese Valensijoje (Ispanija), įvairiose pasaulio šalyse organizuojami šeimų kursai yra tarsi „žmogaus teisių mokykla“.

Beje, šių metų pradžioje IFFD sulaukė ypatingo Jungtinių Tautų įvertinimo ir pripažinimo. Paskutiniajame metiniame JTO susitikime Niujorke Ekonominės ir socialinės tarybos (ECOSOC) Nevyriausybinų organizacijų komitetas vienbalsiai nutarė pakeisti IFFD konsultacinį statusą iš specialaus į ypatingąjį. „Šeimų universitetas“ Lietuvoje, kaip ir kitose pasaulio šalyse, remiasi IFFD sukurta unikalia metodika, kurios tikslas – stiprinti šeimų tarpusavio santykius, kad tėvai, jų vaikai ir visa šeima taptų laimingesni.

Kaip veikia „Šeimų universitetas“?

IFFD, Jungtinių Tautų patarėja šeimoms klausimais, „Šeimų universitete“ pritaikė pasauliniu mastu pasitvirtinusių ir unikalų atvejo analizės (angl. case study) metodą. Tėvai analizuoja iš anksto parengtas ir tam tikro amžiaus vaikus auginančioms šeimoms aktualias kasdienes šeimos situacijas. Iš pradžių situacija aptariama šeimoje, vėliau apie tai diskutuojama su kitomis šeimomis bendrame susitikime, kur tėvai dalijasi savo patirtimis, nuomonėmis. Tokiu būdu tėvai mokosi išklausti ir suprasti vienas kitą, tampa vieningesni, abu lygiaverčiai įsitraukia į vaikų auklėjimą bei tą patirtį perduoda savo vaikams.

Šiuo metu kursai vyksta Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Panevėžyje. Šiandien „Šeimų universitetas“ įgyvendina dvi šeimų saviugdos programas, skirtas tėvams, auginantiems vaikus iki 8 metų: „Pirmieji žingsniai“ – programa, skirta šeimoms, auginančioms vaikus iki 4 metų ir „Pirmosios raidės“ – programa skirta šeimoms, auginančioms vaikus nuo 4 iki 8 metų. Ateityje planuojama šias programas papildyti dar trimis: „Pirmieji sprendimai“ (auginantiems 8-10 metų vaikus), „Prieš paauglystę“ (10-13 m. vaikai) bei „Paauglystė“ (13-16 m. vaikai).

„Dėstytojai“ – savanoriai moderatoriai

Šeimų susitikimus veda specialiai atrinkti ir tarptautinius apmokymus baigę savanoriai. Šiandien Lietuvoje yra parengta per 100 moderatorių iš didžiųjų Lietuvos miestų (įdomu, kad norinčiųjų jais tapti buvo penkiskart daugiau). Moderatoriaus užduotis – šeimų diskusijose išlaikyti konstruktyvų pokalbį, tinkamai apibendrinti problemas ir sprendimo būdus. Jų veikla yra savanoriška.

Vienas iš moderatorių – trijų vaikų tėtis vilnietis Evaldas Lasys – savo apsisprendimą dalyvauti „Šeimų universitete“ apibūdina taip: „Daugelis tėvų nuoširdžiai trokšta, kad jų vaikai būtų pasitikintys savimi, kūrybingi, atsakingi žmonės. Tą troškimą lydi klausimas „ar viską darau tinkamai?“ Esu įsitikinęs, kad moderatorius gauna daugiausia iš visų „Šeimų universiteto“ dalyvių, nes diskusijų su šeimomis metu moderatorius įgyja naujų žinių ir patirties, kuri padeda kurti asmeninę, savo vaikų ir šeimos laimę. Tuo pačiu, dalindamasis savo turima patirtimi ir žiniomis, moderatorius padeda kitoms šeimoms tapti laimingesnėmis“.

Kitai „Šeimų universiteto“ moderatorei Julijai Neufeld patinka, kad tai nėra mokykla ar kursai, kur informacija pateikiama, kaip vienintelė ir neginčijama, na, taip sakant, „nuleidžiama“. Julija Neufeld: „Ne, čia nėra vienos tiesos. Čia yra daug, kartais net labai skaudžių, tiesų apie žmogų, jo jausmus ir santykius. Būtent santykius šeimoje, tarp sutuoktinių, santykius su vaikais ir aplinka. Santykiuose gimsta tikrosios tiesos. Gražūs santykiai daro mus laimingais. Tikiu, kad šeima mūsų šalyje kada nors bus didžiausia vertybė, nes kol kas taip nėra. Dabar labiau

ŠEIMŲ UNIVERSITETAS ĮKVEPIA TĒVUS ĮKVĒPTI VAIKUS

Parašė Europos ritmu

Pirmadienis, 23 Gegužė 2011 11:30 - Atnaujinta Pirmadienis, 23 Gegužė 2011 11:48

vertinama nauda (gaunama iš žmonių, santykių, materialių dalykų), o šeimą turėti nėra naudinga. Turiu labiau galvoje šeimą su vaikais – juos auginti Lietuvoje yra labai nelengva. Visais aspektais. Ir štai tokie projektai, kaip „Šeimų universitetas“, leidžia patikėti, kad galime patys keisti situaciją, stengdamiesi būti geresni, kurdami gražesnius santykius, labiau mylėdami ir vertindami savo šeimą“.

Lietuvoje lankėsi Tarptautinės šeimų vystymosi federacijos IFFD prezidentė Marina Roben (Marina Robben) su vyru Karelu Filipisu (Karel Philips). „Šeimų universitetui“ IFFD svečiai davė išskirtinį interviu, džiaugiamės galėdami „Europos ritmu“ pateikti jo ištrauką.

Žmonės kuria ir gyvena šeimose per amžius. Kodėl dabar prireikė to mokytis?

M. Roben: Šeima yra visa ko pagrindas, iš vyro ir moters santykių susiformavo mūsų visuomenė. Tačiau šiais laikais nėra lengva išsaugoti šeimos gerovę. Turime atlikti pareigas darbe, o grįžus namo – šeimoje. Suderinti šiuos dalykus nėra paprasta. Skyrybų skaičius rodo, kad daugeliui šeimų tai nepavyksta. Šeimos nebemoka būti laimingos, kokios galėtų būti. Todėl norime jas padrašinti ir padėti bent mažais dalykais, tokiais kaip kursai „Šeimų universitete“.

Tai kaip vis tik suderinti karjerą ir šeimą?

M. Roben: Šiandien karjera labai svarbi ir vyrams, ir moterims. Ir nieko blogo nėra. Tačiau suderinti ją su šeima tampa gerokai paprasčiau, kai suvoki, kad anksčiau ar vėliau karjera baigsis, o šeima tęsis šimtmečiais – tavo šeima augina vaikus, kurie augins savo vaikus ir taip toliau. Šeimoje po savęs paliekame nenutrūkstamą procesą.

Taip pat šeima padeda išlaikyti pusiausvyrą – tarkim, per ekonomikos krizę daugeliui darbo netekusių žmonių pirmiausia padėjo jų šeimos nariai: ne tik artimiausi, bet ir seneliai, dėdės, tetos ar kiti artimi giminaičiai. Tokių glaudžių ryšių tarp žmonių nėra jokiam kitame kontekste.

Moterims rūpintis šeima tarsi natūralu. Karelai, kas Jus, verslininką ir ekonomikos mokslų daktarą, paskatino įsitraukti į šeimą?

K. Filipsas: Suvokimas, kad būti tėčiu yra lygiai tokia pati mano profesinė užduotis. Tėvas privalo eiti tėvo pareigas, ne tik rūpintis karjera. Lankydamas šeimos kursus suvokiau, kad vaiko nedomina mano svaiginama karjera. Jam svarbu, kad jo tėvas turėtų laiko pabūti su juo, pakalbėti, išeiti pasivaikščioti. Per IFFD aš išmokau surengti mažas išvykas su kiekvienu iš savo septynių vaikų. Tokios dviejų-trijų dienų išvykos labai praturtino ir mane patį.

Būti tėvu ir motina yra nuolatinė užduotis, kurią turi atlikti abu tėvai.

Kitas svarbus IFFD metodo aspektas yra laimė. Mes turime išmokti būti laimingomis šeimomis. Ne diskutuoti, rengti šeimos forumus, pasisakyti už ar prieš, o tiesiog būti laimingoms. Karjera atima daug laiko iš šeimos, tačiau visuomet reikia siekti išlaikyti pusiausvyrą. Nes šeima yra auksas, o karjera – tik priemonė tam auksui pasiekti. Ne daugiau.

„Šeimų universiteto“ kursuose turi dalyvauti abu tėvai. Tačiau jau dabar išgirstame moterų nuogąstavimų: ar pavyks įkalbėti vyrus eiti kartu?

K. Filipas: Kiekviena moteris turi tą šeštąjį jausmą, ką padaryti, kad įtrauktų vyrą ten, kur jį nori įtraukti. Man Marina prieš penkiolika ar dvidešimt metų padavė mažą knygutę. Ant jos buvo parašyta: „Kaip būti sėkmingu tėčiu“. Sėkmingu tėčiu! Buvau įpratęs skaityti apie sėkmingą karjerą. Tačiau aš perskaičiau tą knygutę, ir tai privertė mane susimąstyti apie tėvo pareigas šeimoje. Taigi mano žmonos šeštasis jausmas liepė jai paduoti man tą knygutę!

M. Roben: Mes, moterys, linkusios namuose užimti per daug vietos. Mes viską organizuojame, o į grįžusį vyrą žiūrime kaip į dar vieną žmogų, kuriuo reikia pasirūpinti. Tačiau tėvo vaidmuo šeimoje labai svarbus. Tai yra žmogus, į kurį vaikai žiūri labiausiai. Jie nori būti kaip tėtis, ir jie save vertina tėvo akimis. Jei tėvas rodo vaikams dėmesį – nesvarbu, ar tai mergaitė, ar berniukas – jie jaučiasi labai svarbūs, jaučiasi šeimos dalimi. Jei tėtis nekreipia dėmesio į savo vaikus, nes yra šimtas kitų dalykų, kuriuos turi padaryti, vaikams kyla klausimų, ką jie šioje šeimoje reiškia. Todėl tėvo užduotis yra padaryti kiekvieną šeimoje svarbų.

Galiausiai Karelui pačiam patiko lankyti tuos kursus, nes mes juose labai daug prisijuokdavome. Atvejuose, kuriuos analizuodavome, atpažindavome save ir savo trūkumus. Be to, visada malonu žinoti, kad ir kiti žmonės daro tas pačias klaidas. Tada jos neatrodo tokios didelės. Supranti, kad visada gali tobulėti, pasikeisti, visada gali grįžti ir padaryti ką nors kitaip.

Ar dirbdami IFFD matėte stebuklų?

M. Roben: Didžiausias stebuklas, kai tėvai atranda ir suvokia, kad šeimos laimę kuria jie patys.

Parašė Europos ritmu

Pirmadienis, 23 Gegužė 2011 11:30 - Atnaujinta Pirmadienis, 23 Gegužė 2011 11:48

Nuostabu, kai tėvai, iki tol kalbėję tik apie buitinius dalykus, tarkim, ką valgysim pietų, atranda bendravimo džiaugsmą. Šis atradimas stiprina meilę ir suteikia tokių pojūčių, kokių jie eidami į kursus nesitikėjo.

K. Filipšas: Lietuvos pavyzdys taip pat yra stebuklas. IFFD ugdymo metodą naudoja daug pasaulio šalių, tačiau nė viena jų nėra pasiekusi nacionalinio masto. „Šeimų universiteto“ projektas taps pirmuoju tokiu pavyzdžiu IFFD istorijoje.